

14+

КОЛИ ТВОЇ СУСІДИ – ЛИСЬМЕННИКИ

СТОРІЯ

www.storiya.info

Коли твої сусіди — письменники

Засновниця читацької онлайн-платформи «Сторія» **Олеся Божко**

Авторка **Аліна Мірошніченко**

Головна редакторка **Юлія Журлакова**

Літературна редакторка, авторка рубрики
«Читай і мову вивчай!» **Юлія Гарюнова**

Верстка **Анастасія Бишовець**

Дизайн **Віталій Войтуль**

Фото [wikipedia.org](https://www.wikipedia.org), [freepik.com](https://www.freepik.com), [tykyiv.com](https://www.tykyiv.com), [vandrivka.com.ua](https://www.vandrivka.com.ua), [uain.press](https://www.uain.press),
[dspu.edu.ua](https://www.dspu.edu.ua)

www.storiya.info

Матеріали розроблені ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF). Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на вебсайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти), належать ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» заборонено. © 2024 «Сторія».

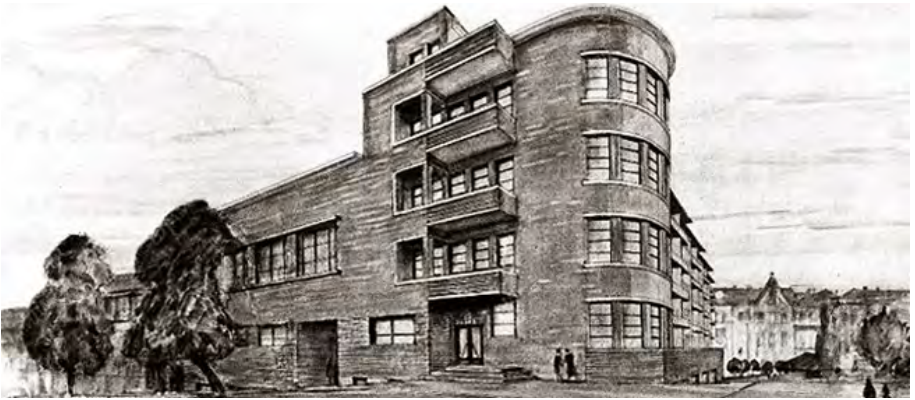
Є архітектурні пам'ятки відомі своїм стилем, як-от Чернівецький університет, давньою історією, як Хотинська фортеця, або ж незвичайним оздобленням, як Будинок із химерами. А є будинок, який прославився тим, що в його стінах було написано ледь не половину творів зі шкільного курсу української літератури. Він навіть має власне ім'я — **Роліт**.

Роліт — це абревіатура від Кооператив “**Робітник літератури**”. Будинок зведений у дві черги протягом 1931-1939 років для письменників та їхніх родин.

Адреса: м. Київ, вулиця Богдана Хмельницького, 68.

Ескіз будинку письменників "Роліт", 1928 рік

Будинок письменників «Роліт», сьогодні

Під одним дахом тут проживало багато відомих українських авторів та митців. Загалом у різні часи — близько **130 діячів культури**.

Уяви, якби всі твої друзі зі школи та гуртків жили з тобою в одному домі. Можна було б ходити одне до одного в гості, коли заманеться, разом робити уроки й завжди мати компанію, з ким подивитися фільм, обговорити книжку чи поганяти м'яча у дворі. Погодься, дуже зручно.

Будівництво розпочалося у 1931 році за проєктом архітекторів **Василя Кричевського** та **Петра Костирка**. Перший корпус був задуманий у конструктивістському стилі. Однак коштів бракувало, роботи затримувалися. Аби пришвидшити процес, архітектори спрощували проєкт, а митці докладали власні гроші, носили будівельні матеріали й прибирали сміття. Перші мешканці заселилися до квартири у 1934 році.

Другий корпус спроектував архітектор **Микола Сдобнєв** у стилі класицизму. Тож загалом будинок видався досить еkleктичним.

Передбачалося, що це дороге престижне житло, квартири мали від 2 до 5 кімнат, усі побутові зручності й телефонний зв'язок. У Києві 30-х років не всім випадало жити в таких умовах. Хоча перший корпус і поступався другому в комфорті: у ньому були крихітні кухні, передбачалося, що письменникам достатньо закип'ятити собі чаю, а обідати-муть вони у великій спільній їдальні. А от у квартирах другого корпусу були навіть кімнатки для хатньої робітниці й просторі кабінети для творчості.

То хто ж тут жив і творив? Загинай пальці!

Андрій Малишко — поет, який у цих стінах написав свою легендарну “Пісню про рушник”, та його дружина, письменниця **Любов Забашта**.

Остап Вишня (Павло Губенко) — найвідоміший гуморист в українській літературі, засновник жанру “усмішки”. До речі, одну з них — “Як варити суп з дикої качки” — він присвятив своєму другу й сусіду **Максиму Рильському**.

Володимир Сосюра — поет, чий вірш-заклик “Любіть Україну” й досі надихає українців по всьому світу.

Павло Тичина, щоправда, свої ліричні поезії “Ви знаєте, як липа шелестить” й “О панно Інно” він написав трохи раніше.

Андрій Малишко
та Любов Забашта

Остап Вишня
та Максим Рильський

Володимир Сосюра

Павло Тичина

Олесь Гончар

Михайло Стельмах

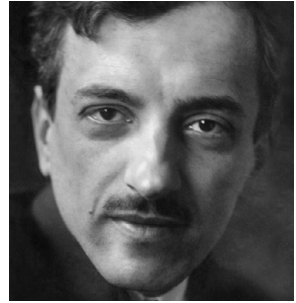
Юрій Яновський

Марія Пригара

Микола Бажан

Борис Лятошинський

Олесь Гончар, із-під пера якого тут вийшли романи “Тронка”, “Собор” та багато інших творів, адже зі своїх 77 років письменник прожив у Роліті 46.

18 років у цьому домі мешкав **Михайло Стельмах**, автор роману “Гуси-лебеді летять”.

Довгий час тут зберігався недоторканим меморіальний музей-кабінет **Юрія Яновського**, який створив знані романи “Вершники” та “Майстер корабля”.

Мешкали в Роліті й письменниця **Марія Пригара**, літературознавець і перекладач **Микола Бажан**, композитор і диригент **Борис Лятошинський**. І ще десятки митців, які творили українську літературу й культуру в часи советського режиму.

Завдяки такій концентрації творчих людей тут панувала особлива атмосфера. Вони читали одне одному нові твори, підтримували й критикували, обмінювалися ідеями й вели літературознавчі дискусії, вигулювали разом собак і просто заходили на чашку чаю.

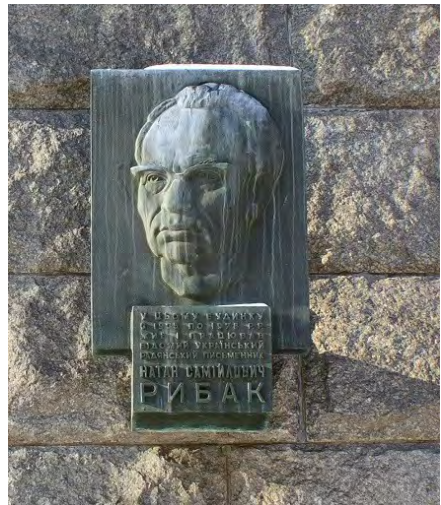
Та була в цьому домі й небезпека. Через те, що всі митці жили в одному місці, радянському режиму було легше за ними наглядати і їх контролювати. Будь-яке слово, що не відповідало жорсткому диктаторському режиму, одразу ставало відомим. Сюди надходили укази про арешт, ув'язнення, заслання в табори. А вночі спецгрупи НКВС здійснювали арешти.

Микола Бажан, який жив на першому поверсі будинку й чув кожен арешт, спав одягненим, щоб бути готовим, коли терористична влада прийде й по нього.

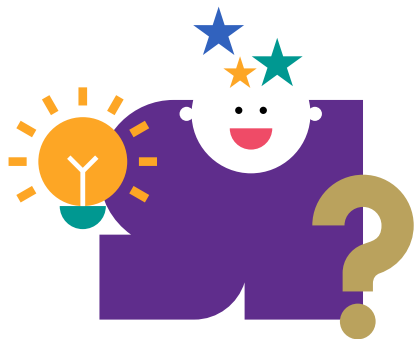
НКВС — Народний комісаріат внутрішніх справ — виконавчо-адміністративний орган влади радянського союзу, який підтримував злочинний порядок масовими репресіями й боровся з національними та політичними рухами за свободу та права людини.

Жоден інший будинок в Україні не має такої кількості меморіальних дощок на фасаді — їх встановлено 29.

Зараз у квартирах Роліту живуть інші люди, у деяких приміщеннях розміщено офіси, але й досі збереглося кілька меморіальних кімнат. Тож, якщо хочеш зануритися в атмосферу літературної творчості, ти знаєш, за якою адресою її шукати! ●◆◆◆◀◆

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

Чому советський режим дозволив побудувати елітне житло для письменників?

Які програмові нині твори були написані в стінах Роліту?

Уяви атмосферу того часу й спробуй змодельувати ситуацію, яка могла трапитися у дворі цього будинку.

ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!

Як утворилося слово “Роліт”?

З цієї історії ти дізнався/дізналася про неймовірний будинок, у якому жили митці у 30-х роках ХХ століття.

Цю величну споруду називають Роліт. Цікава назва, правда? А утворилася вона способом абрєвіації, тобто творенням абрєвіатури: **Роліт** — абрєвіатура від назви “**Р**обітник **Л**ітератури”.

Іноді для творення абрєвіатур беруть перші літери від компонентів назви:

ООН - **О**рганізація **О**б'єднаних **Н**ацій
СБУ - **С**лужба **б**езпеки **У**країни

Розшифруй запропоновані нижче абревіатури! **Запиши** повні назви. За потреби скористайся підказками батьків, друзів, однокласників аби погугли в інтернеті.

ЄС —

ЧАЕС —

МОН —

ЗНО —

НЛО —

Тепер ти знаєш більше про утворення слів в українській мові!

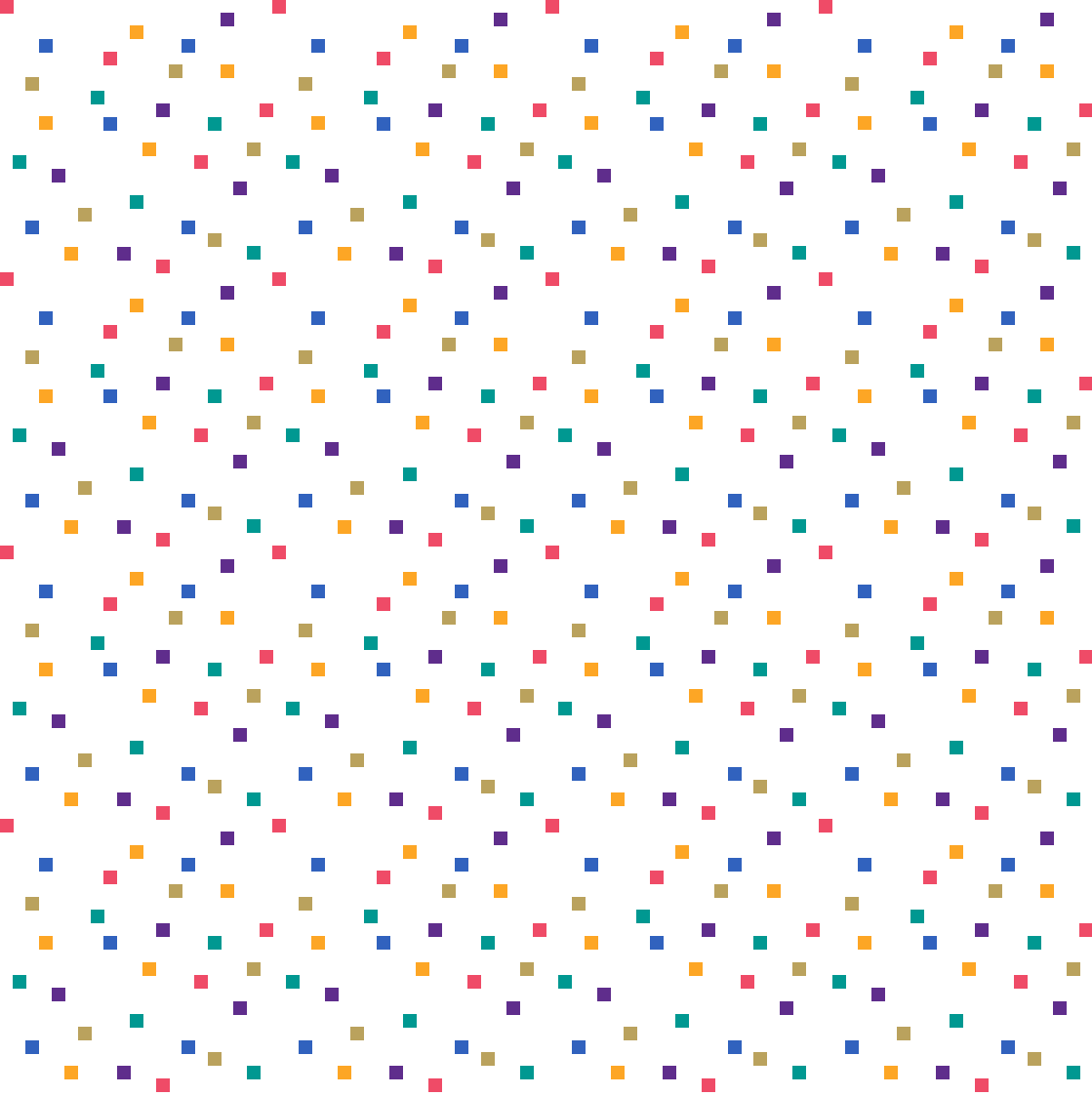
Для твоїх геніальних думок

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Для твоїх геніальних думок

A series of horizontal dotted lines for writing, consisting of 18 lines spaced evenly down the page.

www.storiya.info

© 2024 «Сторія»